

Міністерство освіти і науки України
Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-
гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»

Економічний факультет
Кафедра менеджменту

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 11. Лідерство та командна робота»

для студентів

Рівень вищої освіти:	Магістр
Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	073 «Менеджмент»
Освітня програма:	«Менеджмент організацій»

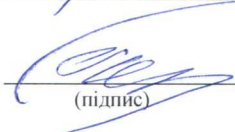
Робоча програма з дисципліни «Лідерство та командна робота» для студентів освітньої програми «Менеджмент організацій» рівня вищої освіти «Магістр» за спеціальністю 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

Розробник: к.е.н., доц. Артюшок В. С.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту

Протокол від. «24» серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «Менеджмент організацій»

Гарант освітньої програми

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією економічного факультету

Протокол від. «28» 08 2020 року № 1

Голова

(підпис)

(прізвище та ініціали)

©Артюшок В.С. 2020 рік

© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Обов'язковий освітній компонент	
	спеціальність 073 «Менеджмент»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1 -й
	Освітня програма «Менеджмент організацій»	Семестр	
Загальна кількість годин – 150		1-й	1 -й
	Рівень вищої освіти: магістр	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: – 10		30 год.	12 год.
аудиторних – 3		Практичні, семінарські	
самостійної роботи студента – 7		20 год.	12 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		100 год.	126 год.
	Індивідуальні завдання год. -		
	Вид контролю: іспит		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні в студентів професійних компетентностей, пов'язаних з ефективною побудовою командної роботи і комунікаціями в професійному контексті у сфері управління, оволодіння основами ефективної роботи лідера з колегами, концепціями командної динаміки, стратегіями вислуховування, вирішення конфліктів, переконання та ведення переговорів, принципами ефективної усної комунікації, створення презентацій хорошої якості.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні і практичні питання лідерства та управління роботою команди.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: формування у студентів глибокої теоретичної підготовки стосовно різних типів лідерства, команд в організації, нових способів використання команд, формування умінь регулювання конфліктів, що виникають у командах, визначення переваг та недоліків роботи в командах.

Результатом навчання за дисципліною є набуття студентами відповідно до освітньо-професійної програми таких **компетентностей**:

- ЗК4: здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети
- СК3: здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту;
- СК4: здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;
- СК5: здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;
- СК6: здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми;
- СК8: здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.

По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні володіти **програмними результатами**:

- ПРН 6: мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;
- ПРН 7: організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;
- ПРН 10: демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;
- ПРН 11: забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.

- ПРН 12: вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом);
- ПРН 13: вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).
- ПРН 14: володіти навичками управління індивідуальними, груповими та організаційними змінами на різних етапах життєвого циклу організації.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- різні типи команд в організаціях;
- нові способи використання команд і стимулювання брати участь працівників в управлінні;
- стадії розвитку команд;
- переваги і недоліки командної роботи;
- причини конфліктів, які виникають у команді і між командами, методи їх регулювання.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **вміти**:

- оцінювати та аналізувати неформальну структуру групи, визначати схильність до певної групової ролі;
- застосовувати техніки активного вислуховування, малої розмови, передачі конструктивного зворотного зв'язку;
- сприйняття критичного зворотного зв'язку;
- застосовувати техніки контролю емоційного напруження та вирішення конфліктів;
- проводити ефективні наради, робочі зустрічі;
- створювати формальну презентацію хорошої якості;
- володіти принципами усної комунікації та аргументації.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Поняття лідерства та команди, її розвиток

Тема 1. Лідерство та лідери в сучасному суспільстві

Поняття, основні категорії. Сутність лідерства та управління, головні відмінності. Портрет сучасного лідера. Роль лідера в глобальному світі та на мікрорівні. Сучасне бізнес-середовище, внутрішня та зовнішнє середовище організації. Задачі лідера. Лідерство та прийняття рішень. Теорія Х та теорія Y. Щоденне лідерство. Історія лідерства. Організаційне лідерство. Приклади успішних компаній. Експертне, емоційне та ситуаційне лідерство. Віртуальне лідерство. Трансформаційні та транзакційні лідери. Класифікація лідерів. Обов'язки менеджера та керівника, відмінність керівника від лідера. Психотип лідера. Типи особистостей та лідерство. Політичне лідерство. Редизайн лідерства. Типи лідерства за М.Вебером.

Література: основна: 2, 5, 7, 8, 11; допоміжна: 1, 5, 9.

Тема 2. Група та команда: поняття та механізм

Групова динаміка: поняття та механізм. Механізм групової динаміки. Механізм розвитку. Механізм стабілізації. Поняття «група» та їх класифікація. Соціальна група. Умовні, реальні групи. Формальні, неформальні групи. Референтна еталонна група. Поняття команди її ознаки та види. Загальна характеристика основних моделей команди. Функціональна команда. Мультидисциплінарна команда. Самокерована команда. Ефективність командної роботи. Зміни в групах і формування команд. Команда і група: спільне та відмінності. Порівняльна характеристика роботи команд і груп. Уподобання роботи в групах і командах.

Література: основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 5, 9.

Тема 3. Динаміка розвитку групи та команди

Динаміка групи, поняття «команда», фактори і етапи перетворення групи в команду. Характеристика етапів існування групи (команди) по Такману і основні завдання лідера. Розвиток команди по Такману. Основні ознаки команди. Формування команди в організації. Етапи формування команди. Концепція групового розвитку. Стадії розвитку команди. Соціометрична теорія Морено. Метод соціометрії. Концепції командних ролей. Функціональні ролі. Командні (групові) ролі. Концепція командних ролей Р. Белбіна. Типи культури за моделлю К. Камерон і Р. Куїнна. Групові норми.

Література: основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19, 22; допоміжна: 1, 5, 9.

Тема 4. Лідерство та прийняття рішень

Умови прийняття рішень: визначеність, невизначеність, ризик та конфлікт. Прийняття рішень в умовах ризику. Дерево рішень. Евристичні методи прийняття рішень. Ефект якоря, боротьба з якорями. Рамкування. Творче прийняття рішень, креативність і лідерство. Прийняття рішень в умовах

конфлікту. Вирішальні правила. Метод аналізу ієрархій. Особливості групового прийняття рішень. Втрата процесу. Проблема складу групи. Проблема участі. Проблема впливу. Властивості групи. Негативні ефекти в групі. Методики розроблення групового рішення. Метод Дельфі. Метод аналогій. Морфологічний метод. Метод «635». Метод модерацій. «Мозковий штурм» та його модифікації. Психологічні аспекти групових рішень. Групові ефекти

Література: основна: 2, 5, 7, 8, 11, 15, 18; допоміжна: 1, 2, 5, 9.

Змістовий модуль 2. Комунікації у роботі команди

Тема 5. Організація та проведення нарад і робочих зустрічей

Технологія підготовки проведення нарад і зборів. Поняття наради, засідання та зборів. Характеристика ділової поради. Особливості проведення нарад різних видів. Службові наради. Класифікація ділових нарад та методика їх раціонального проведення. Класифікація нарад за цілями, за способом проведення, за ступенем підготовленості, за періодичністю, за кількістю учасників, за складом учасників. Методика раціональної підготовки нарад. Технологічна схема підготовки і проведення наради. Етапи проведення ділової наради. Рекомендації менеджера щодо раціоналізації витрат часу на проведення ділової наради. Принципи проведення оперативних нарад. Характерні типи учасників нарад. Методи ефективного проведення нарад. Правила проведення зборів.

Література: основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 3, 5, 9, 11, 14.

Тема 6. Міжособистісні комунікації в груповій або командній роботі

Презентація: поняття, види та основні характеристики. Види презентацій. Презентація за сценарієм, інтерактивні презентація, автоматична, навчальна презентація. Структурні компоненти презентації. Способи завершення презентації. Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання. Види публічного мовлення. Ділова промова, лекція, наукова дискусія, повідомлення. Теорія аргументації і переконання. Аргументація, теза у доведенні, аргумент. Правила і помилки аргументів. Мистецтво аргументації. Мовні засоби переконування.

Комунікація в міжособистісних відносинах. Сутність і специфіка міжособистісної комунікації. Види і форми комунікації. Аксіальна і ретиальна комунікація. Масове спілкування. Спілкування як соціально-психологічна та комунікативна категорія. Комунікативний аспект спілкування. Мовлення. Інтерактивний аспект спілкування. Типи поведінки при взаємодії. Норма поведінки. Перцептивний аспект спілкування. Атракція. Стереотипізація.

Література: основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 3, 5, 9, 11, 14.

Тема 7. Ділові переговори

Поняття та види ділових переговорів. Переговори в діловому спілкуванні. Переговорний процес. Різновиди ділових переговорів. Стадії ділових переговорів. Оптимальна модель процесу переговорів. Стратегії ведення

переговорів. Конструктивні переговори. Стили ведення переговорів. Стили, орієнтовані на конфлікт в орієнтовані на консенсус. Особливості конструктивних переговорів.

Література: основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 3, 5, 9, 11, 14.

Тема 8. Конфлікти: поняття, причини виникнення та стратегії їх вирішення в професійних комунікаціях

Сутність та характерні риси конфлікту. Види конфліктів. Умови виникнення конфлікту. Суперечність. Міжособистісні та ділові конфлікти. Конфліктна ситуація. Суб'єкти конфліктної ситуації. Інцидент. Конфліктогени. Етапи розвитку конфлікту. Означення та причини міжособистісних конфліктів. Управління міжособистісним конфліктом в організації. Вирішення міжособистісних конфліктів. Ділові конфлікти в організації. Функціональні і дисфункціональні наслідки конфлікту. Види конфліктів в організації. Конструктивний і деструктивний конфлікт. Причини ділових конфліктів в організації. Управління конфліктами в діловій сфері. Прогнозування конфлікту. Профілактика, запобігання, стимулювання, діагностика і регулювання конфлікту. Психокорекція поведінки членів колективу з боку керівника. Розробка способів досягнення безконфліктних взаємин працівників у процесі трудової діяльності. Вибір стратегії і тактика поведінки у конфлікті. Розв'язання ділових конфліктів в організації. Технологія вирішення конфлікту.

Література: основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 3, 5, 9, 11, 14.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Поняття команди та її розвиток												
Тема 1. Лідерство та лідери в сучасному суспільстві	18	4	2			12	18	2	-			16
Тема 2. Група та команда: поняття та механізм	18	4	2			12	18	-	2			16
Тема 3. Динаміка розвитку групи та команди	18	4	4			10	18	2	2			14
Тема 4. Лідерство та прийняття рішень	18	2	2			14	18	2	2			14
Усього за ЗМ I	72	14	10			48	72	6	6			60
Змістовий модуль 2. Комунікації у роботі команди												
Тема 5. Організація та проведення нарад і робочих зустрічей	20	4	4			12	20	2	2			16
Тема 6.	20	4	2			14	20	-	2			18

Міжособистісні комунікації в груповій або командній роботі												
Тема 7. Ділові переговори	18	4	2			12	18	2	2			14
Тема 8. Конфлікти: поняття, причини виникнення та стратегії їх вирішення в професійних комунікаціях	20	4	2			14	20	2	-			18
Усього за ЗМ II	78	16	10			52	78	6	6			66
Усього годин	150	30	20	-	-	100	150	12	12	-	-	126

5. Теми практичних занять

N з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Поняття команди та її розвиток		
1	Тема 1. Лідерство та лідери в сучасному суспільстві	2
2	Тема 2. Група та команда: поняття та механізм	2
3	Тема 3. Динаміка розвитку групи та команди	4
4	Тема 4. Лідерство та прийняття рішень	2
Змістовий модуль 2. Комунікації у роботі команди		
5	Тема 5. Організація та проведення нарад і робочих зустрічей	4
6	Тема 6. Міжособистісні комунікації в груповій або командній роботі	2
7	Тема 7. Ділові переговори	2
8	Тема 8. Конфлікти: поняття, причини виникнення та стратегії їх вирішення в професійних комунікаціях	2
	Разом	20

Змістовий модуль 1. Поняття лідерства та команди, її розвиток

Тема 1. Лідерство та лідери в сучасному суспільстві

Питання для обговорення

1. Поняття «лідер» і «лідерство»
2. Група як простір лідерської активності
3. Загальні характеристики групи
4. Ієрархічність структури групи як джерело виникнення лідерства

5. Умови зміни лідера в групі
6. Значимість лідерства як чинника ефективності діяльності групи
7. Природа лідерства
8. Детермінанти лідерства
9. Особливості лідерства як соціально-психологічного явища
10. Функції та ролі лідера в групі
11. Функції лідера в групі
12. Рольова диференціація лідерства

Література: основна: 2, 5, 7, 8, 11; допоміжна: 1, 5, 9.

Тема 2. Група та команда: поняття та механізм

Питання для обговорення

1. Групова динаміка: поняття та механізм
2. Поняття «група» та їх класифікація
3. Поняття команди її ознаки та види
4. Зміни в групах і формування команд
5. Дайте визначення поняттю Група.
6. Які види груп виділяють у груповій динаміці?
7. Яка група є малою? Охарактеризуйте її, наведіть приклади.
8. Що таке велика група? Які спільноти до неї відносяться.
9. Чи є групою виробничі об'єднання працівників підприємств? До якого типу груп вони відносяться?
10. Що таке територіальні спільноти? Знайдіть приклади. Визначте групову приналежність цієї структури.
11. Що означає поняття «Життєвий цикл групи»? Наведіть графік життєвого циклу групи.

Література: основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 5, 9.

Тема 3. Динаміка розвитку групи та команди

Питання для обговорення

1. Динаміка групи, поняття «команда», фактори і етапи перетворення групи в команду
2. Концепція групового розвитку
3. Соціометрична теорія Морено
4. Концепції командних ролей
5. Групові норми
6. Які процеси відбуваються на етапі «формування групи»?
7. Чим можна охарактеризувати етап «притирання членів групи»?
8. Які процеси характеризують поняття «шторм» у життєвому циклі групи?
9. Що таке «нормування роботи групи»? Чи характеризує цей параметр вашу малу групу. У чому це полягає?
10. Функціонування групи. Що характеризує цей етап життєвого циклу групи?

11. Дайте визначення поняттю Колектив. Чи є ваша група колективом? Поясніть, чому.

12. Дайте визначення поняттю Команда. Вкажіть основні відмінності між командою та групою.

Література: основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19, 22; допоміжна: 1, 5, 9.

Тема 4. Лідерство та прийняття рішень

Питання для обговорення

1. Умови прийняття рішень: визначеність, невизначеність, ризик та конфлікт.

2. Прийняття рішень в умовах ризику. Дерево рішень.

3. Евристичні методи прийняття рішень. Ефект якоря, боротьба з якорями.

4. Творче прийняття рішень, креативність і лідерство.

5. Прийняття рішень в умовах конфлікту.

6. Метод аналізу ієрархій.

7. Особливості групового прийняття рішень.

8. Проблема складу групи. Проблема участі. Проблема впливу.

9. Властивості групи. Негативні ефекти в групі.

10. Методики розроблення групового рішення. Метод Дельфі. Метод аналогій. Морфологічний метод. Метод «635».

11. Метод модераций. «Мозковий штурм» та його модифікації.

12. Психологічні аспекти групових рішень. Групові ефекти

Література: основна: 2, 5, 7, 8, 11, 15, 18; допоміжна: 1, 2, 5, 9.

Змістовий модуль 2. Комунікації у роботі команди

Тема 5. Організація та проведення нарад і робочих зустрічей

Питання для обговорення

1. Технологія підготовки проведення нарад і зборів

2. Поняття наради, засідання та зборів.

3. Характеристика ділової поради.

4. Особливості проведення нарад різних видів. Службові наради.

5. Класифікація ділових нарад та методика їх раціонального проведення.

6. Класифікація нарад за цілями, за способом проведення, за ступенем підготовленості, за періодичністю, за кількістю учасників, за складом учасників.

7. Методика раціональної підготовки нарад.

8. Технологічна схема підготовки і проведення наради. Етапи проведення ділової наради.

9. Принципи проведення оперативних нарад.

10. Методи ефективного проведення нарад.

11. Презентація: поняття, види та основні характеристики

12. Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання. Види публічного мовлення.

13. Теорія аргументації і переконання

14. Мистецтво аргументації. Мовні засоби переконування

Література: основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 3, 5, 9, 11, 14.

Тема 6. Міжособистісні комунікації в груповій або командній роботі

Питання для обговорення

1. Поняття комунікацій

2. Типи комунікацій

3. Електронні засоби комунікацій

4. Комунікаційні бар'єри

5. Письмові комунікації

6. Діловий лист: класифікація, правила оформлення

7. Комунікація в міжособистісних відносинах

8. Види і форми комунікації

9. Спілкування як соціально-психологічна та комунікативна категорія

10. Комунікативний аспект спілкування

11. Інтерактивний аспект спілкування

12. Перцептивний аспект спілкування

Література: основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 3, 5, 9, 11, 14.

Тема 7. Ділові переговори

Питання для обговорення

1. Розкрийте сутність переговорів. Охарактеризуйте види переговорів.

2. Розкрийте сутність стратегії і тактика ведення переговорів.

3. Розкрийте роль невербальної інформації при проведенні переговорів.

4. Наведіть основні правила ведення ділової бесіди.

5. Яка роль при проведенні переговорів належить уважності до співрозмовника, компліментам?

6. Охарактеризуйте можливі ускладнення для учасників переговорів.

7. Які існують прийоми прискорення прийняття угод?

8. Які методи завершення переговорів Вам відомі?

9. Що означають структури впливу, очікування і симпатій?

10. Розкрийте сутність переговорного процесу.

11. Яке місце переговорів у вирішенні виникаючих проблем?

12. Яка структура переговорів?

13. Які ефективні прийоми початку переговорів ви знаєте?

14. Яких рекомендацій слід дотримуватися при підборі одягу для чоловіків і жінок у ході професійної діяльності?

15. Дайте характеристику невербальним засобам спілкування в ході переговорів.

Література: основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 3, 5, 9, 11, 14.

Тема 8. Конфлікти: поняття, причини виникнення та стратегії їх вирішення в професійних комунікаціях

Питання для обговорення

1. Сутність та характерні риси конфлікту
 2. Означення та причини міжособистісних конфліктів
 3. Ділові конфлікти в організації.
 4. Управління конфліктами в діловій сфері
 5. Розв'язання ділових конфліктів в організації
 6. Технологія вирішення конфлікту
 7. Які Ви знаєте види конфліктів?
 8. За яких умов виникають конфлікти?
 9. У чому полягає конструктивна роль конфліктів?
 10. У чому полягають психологічні особливості переживання людиною міжособистісного конфлікту?
 11. Яким чином можна уникнути міжособистісних конфліктів?
 12. Дайте визначення конфліктної ситуації.
 13. Схарактеризуйте структуру конфлікту.
- Література: основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 3, 5, 9, 11, 14.*

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Поняття команди та її розвиток		
1	Тема 1. Лідерство та лідери в сучасному суспільстві	12
2	Тема 2. Група та команда: поняття та механізм	12
3	Тема 3. Динаміка розвитку групи та команди	10
4	Тема 4. Лідерство та прийняття рішень	14
Змістовий модуль 2. Комунікації у роботі команди		
5	Тема 5. Організація та проведення нарад і робочих зустрічей	12
6	Тема 6. Міжособистісні комунікації в груповій або командній роботі	14
7	Тема 7. Ділові переговори	12
8	Тема 8. Конфлікти: поняття, причини виникнення та стратегії їх вирішення в професійних комунікаціях	14
	Разом	100

Завдання для самостійного опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Поняття команди та її розвиток				
Тема 1. Лідерство та лідери в сучасному суспільстві	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Експрес опитування, тести	основна: 2, 5, 7, 8, 11; допоміжна: 1, 5, 9.	5
Тема 2. Група та команда: поняття та механізм	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Кейси, есе	основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 5, 9.	5
Тема 3. Динаміка розвитку групи та команди	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Кейси, есе, доповідь	основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19, 22; допоміжна: 1, 5, 9.	10
Тема 4. Лідерство та прийняття рішень	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Кейси, практичні завдання, тестові завдання	основна: 2, 5, 7, 8, 11, 15, 18; допоміжна: 1, 2, 5, 9.	10
Змістовий модуль 2:				
Тема 5. Організація та проведення нарад і робочих зустрічей	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Кейси, практичні завдання	основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 3, 5, 9, 11, 14.	5
Тема 6. Міжособистісні комунікації в груповій або командній роботі	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Кейси, практичні завдання	основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 3, 5, 9, 11, 14.	5
Тема 7. Ділові переговори	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Кейси, практичні завдання, доповідь	основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 3, 5, 9, 11, 14.	10
Тема 8. Конфлікти: поняття, причини виникнення та стратегії їх вирішення в професійних комунікаціях	Вивчення лекційного матеріалу, виконання практичного завдання	Кейси, практичні завдання, тестові завдання	основна: 1, 2, 5, 7, 8, 11, 19; допоміжна: 1, 3, 5, 9, 11, 14.	10

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота з навчальної дисципліни «Лідерство та командна робота» виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу з дисципліни. Виконання індивідуального завдання є важливим етапом у підготовці та складанні іспиту з дисципліни «Лідерство та командна робота».

Виконання завдань індивідуальної роботи дає можливість установити:

- здатність студента до самостійної науково-дослідної і практичної діяльності;
- уміння студента використовувати теоретичні знання і застосовувати їх для вирішення конкретних завдань;
- здатність студента збирати, систематизувати, узагальнювати й аналізувати теоретичні й емпіричні дані;
- уміння студента коротко, логічно й у доступній формі викласти основні положення контрольної роботи, висновки і рекомендації.

Загальні вимоги до студентів при підготовці до індивідуальної роботи передбачають:

- оволодіння теоретичними знаннями щодо планування, організації наукового дослідження та практичними навичками його реалізації.
- формування широкого наукового і загальнокультурного кругозору.
- уміння аналізувати наукову літературу.
- здатність здійснити свій внесок у розробку даної теми.
- уміння коротко, логічно викласти свої думки, хід і результати аналізу наукових джерел.

Виконання, оформлення та захист індивідуальної здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Теми індивідуальних робіт

1. Проблеми лідерства в теоретичних поглядах різних учених.
2. Процесуальний підхід до класифікації лідерства.
3. Лідерство: функціональний підхід.
4. Лідерство – сучасна вимога й об'єктивна необхідність розвитку підприємства, організації.
5. Сутність і значення управління.
6. Співвідношення управління та лідерства.
7. Феномен лідерства.
8. Класифікація стилів лідерства.
9. Чоловічий і жіночий стилі лідерства.
10. Ситуативна модель Філлера.
11. Теорія життєвого циклу Херсі та Бланшара.
12. Ситуативна модель Врума-Яго.
13. Проактивний фокус особистості лідера.
14. Визначення сильних сторін і потреб розвитку лідера.
15. Вплив психологічних установок на лідера.
16. Когнітивні можливості та їх вдосконалення.
17. Комунікації в умовах кризи.
18. Лідер як майстер комунікацій.
19. Гумор і народна мудрість як засоби полегшення налагодження комунікацій.
20. Стародавні методики протидії стресам.
21. Види службових і позаслужбових стресів.
22. Профілактика стресів.

23. Лідер і його харизма.
24. Резонансний та дисонансний лідер.
25. Емоції та ефективне управління.
26. Роль лідера в команді.
27. Типи команд.
28. Характерні особливості команд.
29. Види команд. Етапи їх формування
30. Специфіка роботи в міжнародній команді.

8. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Лідерство та командна робота» застосовуються наступні методи навчання:

- лекції, в тому числі й проблемні з попередньою роздачею лекційних матеріалів студентам;
- практичні заняття у їх різноманітних формах (бесіда з елементами дискусії, робота в малих групах, «мозковий штурм», ситуативний підхід, розв'язування задач, ділова гра, бесіда за «круглим столом», рольова гра, імітація);
- стандартизовані тести та поточне опитування;
- презентація результатів виконаних завдань та досліджень;
- розрахункові роботи;
- індивідуальні заняття під керівництвом викладача;
- самостійна робота студентів з літературою у бібліотеці, з Інтернет ресурсами тощо;
- індивідуальне завдання.

9. Методи контролю

При вивченні студентами курсу «Лідерство та командна робота» застосовуються такі методи оцінювання набутих знань:

- поточне (усне) опитування, дискусійне обговорення проблем на практичних заняттях;
- складання опорного конспекту теми; побудова структурно-логічної схеми теми, окремого питання;
- письмова контрольна робота;
- індивідуальне завдання;
- підсумковий контроль (екзамен).

Усне опитування; персональний контроль; реферати; самостійна робота; контрольна робота; екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	40	100
5	5	10	10	5	5	10	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	відмінно	зараховано
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	добре	
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві		
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабка їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	задовільно	
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та		

		категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок		
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

11. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Лідерство і командна робота» включає:

1. Опорний конспект лекцій.
2. Навчально-методичні посібники у локальній мережі університету.
3. Матеріали для самостійного опрацювання.
4. Методичні рекомендації для самостійної роботи.
5. Тестові завдання.

12. Рекомендована література

Основна література

1. Адізес І. Командне лідерство. Як порозумітися з будь-яким менеджером. К.: Наш формат, 2019, 304 с.
2. Берн Э. Лидер и группа: о структуре и динамике организаций и групп / Эрик Берн ; [пер. с англ. А. Грузберга]. М. : Эксмо, 2009. 512 с.
3. Бланшар К. Лидерство: к вершинам успеха. СПб. : Питер, 2011. 368 с.
4. Бухаркова О. В., Горшкова Е.Г. Имидж лидера: технология создания и продвижения. Тренинговая программа. СПб. : Речь, 2007. 222 с.
5. Дафт Р. Л. Уроки лидерства / при участии П. Лейн ; [пер. с англ. А. В. Козлова ; под ред. проф. И. В. Андреевой]. М. : Эксмо, 2006. 480 с.
6. Евтихов О. В. Стратегии и приемы лидерства: теория и практика. СПб. : Речь, 2007. 238 с.
7. Кові С. 7 звичок надзвичайно ефективних людей. Х.: Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2012, 384 с.
8. Крейг Н. Лідерство починається з призначення. К.: Фабула, 2019,

240 с.

9. Крейнер С. Ключевые идеи менеджмента. М. : ИНФРА-М, 2002. 347 с.
10. Ланкастер Дж. Лідерство в стилі Lean. Шлях до постійного вдосконалення вашого бізнесу. К.: K.Fund, 2017. 240 с.
11. Максвелл Дж. 21 беззаперечний закон лідерства. Х.: Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2017. 320 с.
12. Максвелл Дж. Воспитай в себе лидера / пер. с англ. Г. И. Левитан. Мн. : ООО «Попурри», 2005. 400 с.
13. Менегетти А. Практика лидерства / пер. с итальянского ООО "ФОИЛ". М. : БФ "Онтопсихология", 2008. 192 с.
14. Моріц М., Фергюсон А. Менеджмент у стилі Манчестер Юнайтед. Як стати чемпіоном. К.: Наш формат, 2018, 312 с.
15. Морозов В. В., Чередніченко А. М., Шпильова Т. І. Формування, управління та розвиток команди проекту (поведінкові компетенції) : навч. посіб. К. : Таксон, 2009. 464 с.
16. Про лідерство: Harvard Business Review. 10 найкращих статей. К.: КМ-букс, 2016. 208 с.
17. Сидорова Н. М. Групова динаміка та комунікації в інженерії програмного забезпечення. *Інженерія програмного забезпечення*. 2012. № 3-4. С. 37-46.
18. Скібіцька Л. І. Організація праці менеджера. Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 360 с.
19. Спивак В. А. Лідерство: учебник для академического бакалавриата. Москва : Издательство Юрайт, 2016. 301 с.
20. Хессельбайн Ф. О лидерстве / пер. с англ. В. И. Супруна. М. : Фонд социо-прогност. исслед. "Тренды", 2004. 184 с.
21. Шеклтон В. Психология лидерства в бизнесе. СПб. : Питер, 2003. 222с.
22. Юрчишин, В.М., Хомак Л.М., Гобир Л.М. Групова динаміка та комунікації : конспект лекцій. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. 146 с.

Допоміжна література

1. Бендас Т.В. Психология лидерства : учебн. пособ. СПб. : Питер, 2009. 448 с.
2. Дикань Н.В., Борисенко І. І. Менеджмент: Навчальний посібник для студентів, аспірантів, викладачів ВНЗ. К., 2008. 389 с.
3. Дороніна М.С., Доронін А.В. Культура ділового спілкування і партнерства : навч. посібн. Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. 204 с.
4. Дружинина В. Н. Психология. Учебник для гуманитарных вузов / СПб.: Питер, 2001. 656 с.
5. Зуб А. Т. Управление изменениями: учебник и практикум для бакалавриата и магистратуры. М. : Издательство Юрайт, 2017. 284 с
6. Карпов А. В. Организационная психология: учебник для бакалавров. М. : Издательство Юрайт, 2012. 570 с.
7. Кафтан В. В., Чернышова Л.И. Деловая этика: учебник и практикум

для академічного бакалавріата. М. : Издательство Юрайт, 2016. 301 с.

8. Мацко Л.А., Прищак М.Д., Годлевська В.Г. Основи психології та педагогіки: навчальний посібник для студентів заочної форми навчання. Вінниця: ВНТУ, 2009. 163 с.

9. Морозов А. В. Деловая психология. Курс лекций: Учебник для высших и средних специальных учебных заведений. СПб.: Союз, 2000. 576 с.

10. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: навч. посібник. К. : Академвидав, 2005. 448 с.

11. Остряньська Н. В. Комунікативні процеси у навчанні. Х.: ХНАМГ, 2009. 24 с.

12. Подольська, Є. А., Подольська Т.В. Соціологія: 100 питань – 100 відповідей. К. : ІНКОС, 2009. 352 с.

13. Прищак М.Д., Лесько О.Й. Етика та психологія ділових відносин : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2016. 151 с.

14. Тележкіна О.О., Лисенко Н.О., Кушнір О.О., Литвиненко О.О., Піддубна Н.В. Ділове спілкування: усна і писемна форми: навч. посіб. Харків : Смуґаста типографія, 2015. 383 с.

15. Шевчук С.В. Ділове мовлення для державних службовців: Навч. посібн. К.: Алерта, 2012. 428 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність: Навч. посіб. К.: Університет «Україна». 2014. 417 с. URL: http://megalib.com.ua/content/1948_63_Tipologiya_komunikacii.html

2. Комунікації в організаціях: процес, типи, зв'язки, бар'єри [Електронний ресурс] URL: <http://ru.osvita.ua/vnz/reports/management/15040/>

3. Краткий курс лекцій по дисципліне «Теория организации и организационное поведение» [Електронний ресурс] URL: https://studme.org/39710/menedzhment/teoriya_organizatsii_i_organizatsionnoe_povedenie

4. Логічні основи теорії аргументації [електронний ресурс]. URL: http://elearn.nubip.edu.ua/pluginfile.php/163/mod_resource/content/1/Tema_5.Logic_hni_osnovi_teoriji_argumentaciji.pdf

5. Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання [електронний ресурс]. URL: <https://studfiles.net/preview/5643730/page:15/>

6. <http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім.В.І. Вернадського.

7. <http://upsihologa.com.ua/> – портал професійних психологів України «У психолога».

8. <http://www.twirpx.com/library/> – електронна україномовна бібліотека

9. <https://prometheus.org.ua/cub/> – онлайн курси з циклу «Підприємництво»

10. <https://vumonline.ua/> – платформа онлайн курсів

11. <https://eduhub.in.ua/> – платформа онлайн курсів

12. <https://www.coursera.org/> – платформа англійськомовних онлайн курсів